

Til KHM's styre
Fra Museumsdirektøren

Møtedato: 27.08.2021
Notatdato: 11.08.2021
Sak: S 20/21

Mobilisering mot Horisont Europa

Dette saksdokumentet presenterer KHM's arbeid og satsing mot EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa. Saken tar for seg strategisk arbeid med satsing ved KHM og trekker trådene fra Horisont 2020. Den fokuserer særlig på arbeid med Horisont Europas søyle 1: Fremragende vitenskap, og 2: Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv.

Bakgrunn

Saken har sin forankring i KHM's strategi2030's søyle «forstå», og strategisk tilrettelegging for og operasjonalisering av dette arbeidet. I KHM's styres oversikt over hovedsaker for 2021 hører arbeidet inn under hovedsak 3: «Strategisk forskningsutvikling – EU-prosjekter, HE med særskilt vekt på MSCA og ERC». I årsplanen faller arbeidet særlig under åpt 2.2 og 3.2..

Horisont Europa strekker seg fra 2021 – 2027, og er verdens største forsknings- og innovasjonsprogram med et budsjett på 95.5 millioner euro. Grønn omstilling, innovasjon, samarbeid på tvers av sektorer og brukerinvolvering er blant momentene som er særlig vektlagt i programmet. Norge deltar som assosiert land. Norsk deltagelse og ambisjoner for denne er en vesentlig komponent i regjeringens langtidsplan for forskning som nå er under revisjon.

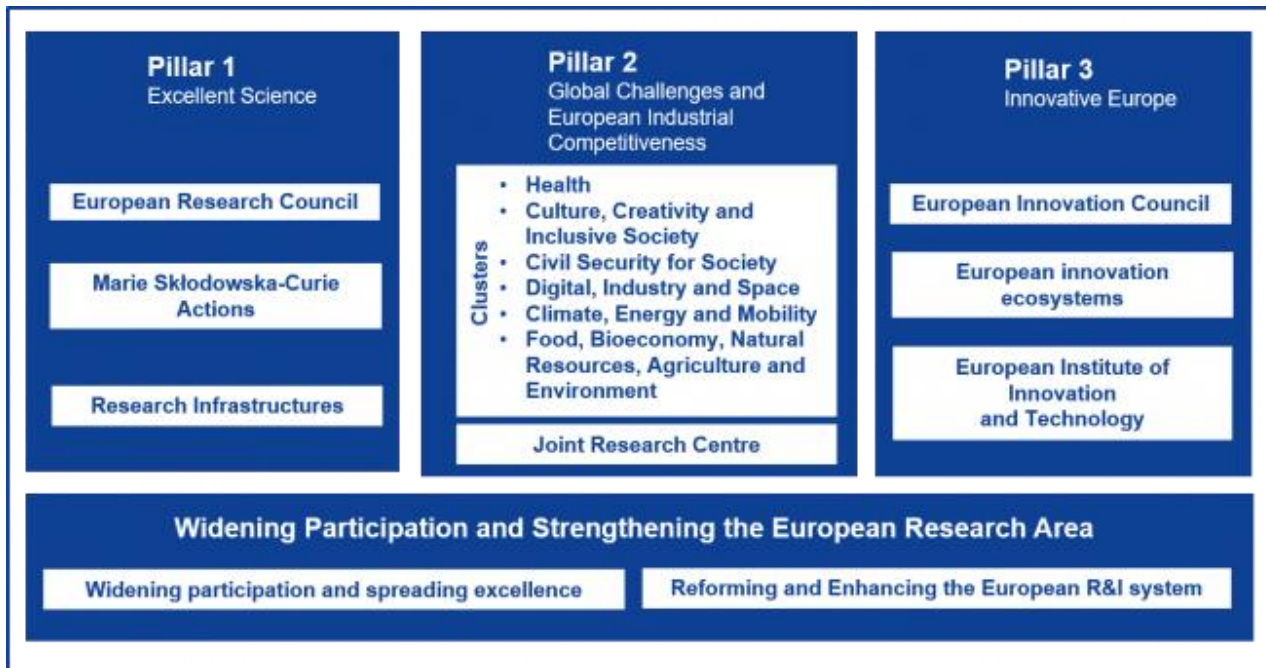
Ved KHM er satsingen mot Horisont Europa og ambisjoner for deltagelse i denne forankret i strategiarbeidet for tiårsperioden vi akkurat har innledet både ved UiO og KHM. Operasjonalisering av strategien og ordninger knyttet til dette utredes på UiO-nivå i regi av Forum for forskningsdekaner høsten 2021. Denne avklaringen vil ha betydning for KHM's videre arbeid med innretning av støtte til prosjektutvikling.

Dette saksframlegget tar for seg en gjennomgang og videreføring av etablerte ordninger (jf etablert satsing mot Horisont Europas søyle 1), og videre, det innledende arbeidet mot tematisk prosjektutvikling i større samarbeidsprosjekter jf åpl 3.2.3 «Museet har søkt tematiske utlysninger i Horisont Europa», mao programmene som favnes under Horisont Europas søyle 2.

Horisont Europa – EUs rammeprogram for forskning og innovasjon 2021 - 2027

Horisont Europas program er delt i tre hovedsøylar. Søyle 1, Fremragende forskning, og søyle 2, Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv, er gjenkjennelige fra forrige rammeprogram, selv om innretning særlig innenfor søyle 2 er noe omarbeidet. Søyle 3 med fokus på innovasjon er ny.

KHM satsset i tråd med UiOs og KHMs strategiske prioriteringer i forrige rammeprogramperiode særlig mot søyle 1, fremragende forskning. I denne programperioden utvides nå satsingen ved KHM til også å favne søkemulighetene innenfor søyle 2. På nåværende tidspunkt er ikke søyle 3 særlig prioritert felt ved KHM, selv om man absolutt kan se for seg relevante muligheter for våre forskingsmiljøer også her.

KHMs strategiske satsing innenfor søyle 1: Fremragende vitenskap

Innhold og utforming i Horisont Europas søyle for fremragende vitenskap er i stor grad videreført fra Horisont 2020. Det ble i forrige rammeprogramperiode jobbet strategisk med å øke kunnskap om søkemulighetene i organisasjonen, få opp volumet på søknadsaktivitet og selvfølkelig systematisk med kvalitet i søknadene. Søknadsaktiviteten har vært sterkt stigende, som rapportert til styret hvert år i novembermøtet. Det har vært søkt innenfor European Research Council-utlysningene, innenfor infrastrukturfeltet og innenfor Marie Skłodowska-Curie Actions, både Individual Fellowships og også et større samarbeidsprosjekt innenfor Innovative Training Networks-programmet (ArCHE, revideres for ny levering høsten 2021). I 2020 fikk KHM tilslag på en ERC Starting Grant søknad. Ved siste runde tildelinger i H2020 oppnådde en av KHMs Marie Curie Individual Fellowship-søkere en evaluering svært nær tilslagsterskelen. KHM er partner i to prosjekter som er finansiert over programmet for forskningsinfrastruktur (IPERION-CH og ARIADNEplus).

Satsingen mot eksellensprogrammene videreføres i Horisont Europa. Følgende etablerte ordninger vurderes som vellykkede og videreføres i Horisont Europa:

Masterclass-konsept og interfakultær samarbeidsgruppe Marie Skłodowska-Curie Postdoctoral Fellowship

Årlig aktivitet, gir ramme til søkeløpet for disse utlysningene. Genererer søknadsaktivitet med KHM som vertskap, kompetanseheving for KHMs forskere og støtteapparat, organisasjonslæring for KHM og de samarbeidende fakultetene og er nå integrert som element i KHMs arbeid med å tilrettelegge for karriereutvikling for yngre forskere.

ERC prosjektutviklingsgruppe

Prosjektutviklingsgruppe etableres når vi har en gruppe søkere som kan støtte hverandre i prosjektutvikling fram mot frist samme år, varighet hver gang ca 10 måneder. Aktiviteter tilpasses gruppen, og inkluderer sam-lesing, foredrag med eksterne osv.

Det jobbes strukturert med KHMs ulike infrastrukturetsamarbeid særlig med forankring i seksjon for samlingsforvaltning. Generelt er det nå mange og varierte initiativer i organisasjonen rettet mot de ulike ordningene innenfor søylen for fremragende vitenskap.

KHMs strategiske satsing innenfor søyle 2: Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv

KHM har i årsplanen understreket et særlig ønske om å satse på prosjektutvikling rettet mot rammeprogrammets tematiske utlysninger innenfor søyle 2. Dette er utlysninger som er klart definert som bestillinger og rettes mot det EU definerer som særlige utfordringer i samtiden. Prosjektene organiseres som store samarbeidsinitiativer med ulike deltagere.

KHM har vært inne søknadsarbeid rettet mot lignende prosjekter i senere år som partner med ansvar for definerte deler av større prosjekter. Eksempel på et lignende prosjekt som har fått tilslag hvor vi har denne type rolle er JPI-CH StAr (Development of Storage and Assessment methods suited for organic Archaeological artefacts).

KHM har ikke hatt koordinerende rolle i søknader som har gått videre til endelig vurdering i denne kategorien de siste årene.

Det er et klart mål for oss å få opp denne aktiviteten rettet mot mulighetene Horisont Europa-programmet. Vi trekker på ressurser i og utenfor UiO-systemet for å ruste oss i dette arbeidet. KHM jobber pr dd med følgende initiativer mot Horisont Europas utlysninger innenfor søyle 2:

Initiativer der KHM er inne som partner:

HORIZON-CL2-2021-HERITAGE-01-01: Green technologies and materials for cultural heritage. Frist 7 oktober 2021.

- 1) Klima i museer
 - 2) Konservering av papir og arkeologisk tre
- SF/ SciCult-miljøet er involvert i begge initiativer.

HORIZON-CL2-2021-HERITAGE-01-04: Preserving and enhancing cultural heritage with advanced digital technologies. Frist 7. Oktober.

Søknad fokusert på Gjellestadfunnet og dokumentasjon, koordineres ved Høgskolen i Østfold og med Institutt for Energiteknikk (IFE) og KHM som hovedsamarbeidspartnere. AS/ Christian Rødsrud holder i initiativet ved KHM.

KHM er koordinator for søknad som forberedes til følgende utlysning:

HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01-07: Protection of artefacts and cultural goods from anthropogenic threats.

Søknadsfrist 20. april 2022. Håkon Roland er PI, søknaden fokuserer særlig på kulturkriminalitet og metallsøkingsarbeid.

Oppsummerende kommentarer

Erfaringene med strategisk og målrettet arbeid med søknadsaktivitet og kvalitet rettet mot EUs forskningsfinansierings-programmer har ved KHM vist gode resultater de siste årene. Slik satsing tar i kommende periode særlig sikte på å også få opp aktiviteten rettet mot utlysningene i søyle 2, Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv.

KHM har stor nytte av å aktivt engasjere seg i og trekke på ulike formelle og uformelle nettverk og samarbeid med andre enheter ved UiO innenfor feltene prosjektutvikling og søkerkompetanse. Investering i dette videreutvikles i perioden vi nå går inn i.

Særlig med tanke på rammer for prosjektetableringsstøtte og mulige anvendelser av denne er mange faktorer fortsatt i flukt i forbindelse med oppstart på nytt rammeprogram. Vi forventer at f eks rammebetingelser for støtte til søknadsarbeid vil stabilisere seg etter en overgangsfase nå i år.

Forslag til konklusjon:

Styret tar saken til etterretning.